

BAKURUBASANNI

(nimaré 12 songo)

Mali kono = Dórome 200

Afriki kono = Dórome 400

Jamana wôte = Dórome 500

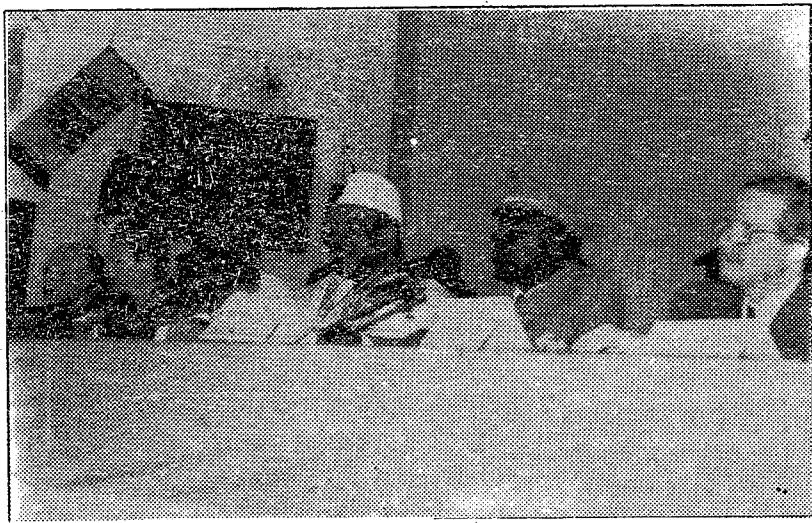
Zuluyekalo san 1995

Kibaru

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Téléfoni : 22-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 23nan boko 282nan **A songo : 10**

Ténbukutu Nogonyeba

K'a damine zuluyekalo tile 16 la, san 1995, ka t'a bila a tile 17 la, nogonnajéereba do kera Ténbukutu, Amedi Baba togola d'nni soba kono. Mali goferenaman ni jamanaw ani dijé seleke naani démeni ténbaw ka cidenw tun be kéné kan, ka fara pariti tón dów ka depitew kan ani mogo murutilenw ni mogo futilenw ka cidenw kan.

Nogonye dabora ben sabatili ni lafiya jjidili kama koronfela la, k'a damine Ténbukutu la ka t'a bila kidali la.

O hukumu kono, walasa baaraw be se ka nogoya, goferenaman ni «PNUD» tun ye sèbenba do laben ka kéné ni nogonyeba in ye.

Ben ni lafiya sabatili feérew be sèbenba in kono. «PNUD» ye dijé seleke naani ténba, «ONU» ka bolofara do ye min nesinnen don déme ma, netaa hukumu kono.

Ténbukutu nogonyelaw bee lajelen

benn'a kan ko sèbenba in kono feérew sirila ni hakili juman ye.

O koso, Ténbukutu bénkan sèbenba y'a jira ko koronfela dugotonw ni baaratonw ani démenitonw ni goferenamanka kan ka fara nogon kan ka baara ke koronfela la ni jélenya ani laadiriya ye.

Baaraw teliyali siratige la, a jirala ko goferenaman ka koronfela cakedaw yamaruya u ka baaraw damine sisan-sisan.

O siratige la, ko goferenaman ni démenitonw kato ka nogonye kérénkérénnennw ke koronfela baaraw tabolow kan.

Nka, a jirala k'a fo ko nin baaraw te se ka sira soro abada fo

koronfela mogo futilenw ka segin faso kono? O koso bénkan sèbenba in y'a jira ko feére telimanw ka siri walasa mogo futilenw ka segin joona. O siratige la démeni ténba do, «P.A.M.» y'a kandi k'aleb'a jónikoronfela mogow ka kalo saba dumuni ye.

Ben ni lafiya jjidili baara telimanw musakaw jateminenka ke sefa wari miliyari 23 animiliyari 675ye. Ohukumu kono kalanko sabatili feére telimanw musakaw bennna sefa wari miliyari 720 ma. O musakaw be talike

kalanminékow ni lèkolidenw ka dumunikow ni lakolikaramogow ka kónew la.

Kenya siratige la, bénkan sèbenba in y'a jira ko musaka sarata tòw ka kan ka ben sefa wari miliyari 70 ma. Ninbèb'ajira kokorontela ka bonogola feérew n'a musakaw bee sorola, nka nogonyelaw ka faamuyali la baara fosi te se ka ke koronfela la ni hadamadenw lakanali ma sigi sen kan.

O koso, a jirala ko feére telimanw ka siri walasa mogo murutilenw hake ka jate ka dòn, k'u lajéere yorokelenw na, k'u ka maramafénw mine ka dontaw don jamana lakanali jamakulu kono, n'olu ye polisiw ni zandaramaw ni garadiw ye, ani sorodasiw.

A jirala k'o baaraw bee lajelen musakaw be ben sefa wari miliyari 2 ani miliyari 800 ma.

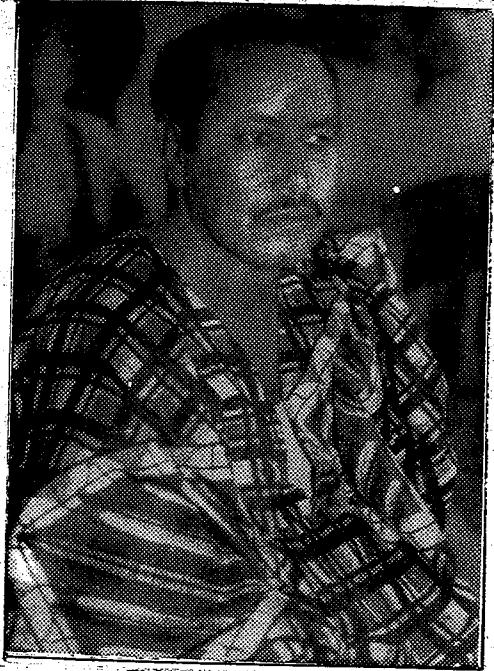
Mali goferenaman ye baaraw damine ka kon Ténbukutu nogonye ne, walasa dijé seleke naani mogow be se k'a ka naniya juman dòn koronfela kónew la. Baaraw ka kan ka kalo saba ta; nka a te taa déme kó.

Ténbukutu nogonye bénkan sèbenba y'a fo k'a geleya kérénkérénneny la, kogoferenamanka koronfela cakedaw bee lajelen ka segin u no la joona-joona; ko o kana tème kalo kelen kan nogonye in kofé.

Jekafé ye daamu ye. A be se ka fo sisán ko bénbaliya banna pewu koronfela la. A to tora feére sirilenw waleyali de ye sa. O man kan cogo si la ka bila daga girin da la.

Kibaru ka ciden Badama Dukure.

Nuri y'a men don min ko kele banna a seginna Faso kono.

Nuri Mohamedi Alamin Alansari bangenna san 1948, Alamashina dugu kono, Gundamu mara la. A ye baara damine Ammedi Baba togola dönni soba la, kabini san 1974.

Koronfekelé tun kera sababu ye Nuri Mohamedi ka taa a nemadogo Moritani jamana kono. Nka, faso kanu keson, don min na a y'a men ko ben nana koron na, a wulila k'i kunda jamana kan.

O benna marisikalo tile 10 ma, san 1995.

A nato ye waati kunkurunin ke Lere, walasa ka koronfe mögo daw son hakili la, ben sabatili ni koronfela bonogolali ni jamana yere ka netaa siratigela. Ak'o siratigela Tonbukutu njogonye nin ye fenba ye.

Nuri Mohamedi Alamin Alansari ka faamuyali la, jamana te se ka dilan abada kotojogontala ni laadiriya ni yeredon ni telenya ani jelenya ko.

SIKASO San kura 1996 musaka jate minera

Sikaso marabolo nemogow ye laje do ke Zuwenkalo tile 30 don. O laje tun jesinnen be Sikaso mara ka sankura 1996 musaka mumé dantigeli de ma, n'o ye nafolo dontaw n'a botaw jatemine liye san kono. Jate ye nafolo deseli de jira, fo ka se sefawari miliyon 985 ni waa kemé ma, k'a d'a kan, nafolo dontaw, n'o hake ye sefawari miliyon 499 ani waa kemé ye, o te laboli ke; ka ben nafolo botaw ma, n'o hake ye sefawari miliyari kelen ani miliyon 485 ye. Nafolodontawdoggalyal kun fura, n'o ye lenpow ni takisiw sarabaliya ye Sikasokaw fe. A musakakow bolodabaga, n'o ye Solomani Berete ye, o y'a jira ko nafolodese ye geleya, segen ani tooro ye, minnute ne mara musakaw kolosili ko, ka jatemine ke wari boda kow la, walasa ka dansigi tine li. Sikaso mara nemogó, n'o ye Elaji Seku Danbeleye, oye wele bila Sikasokaw ni ciyakeda kuntigiw ma, ko bee k'i cesiri, sanko Sikaso ka bo nogola, n'a ma ke ni kokandemem dörön ye.

SEGU San kura 1996 musaka jate minera

Zuwenkalo tile 26don, Segu marabolo nemogow ye laje do ke, min tun jesinnen be Segu mara ka san kura 1996 musaka mumé dantigeli ma. O b'i n'a fo ka jatemine ke nafolo dontaw n'a botaw kan, san kono. Jatemine ye nafolo deseli de jira fo ka se sefawari miliyon 782 hake ma, k'a d'a kan, nafolo dontaw, n'olu hake ye sefawari miliyon 286 ye, o te laboli ke, ka ben nafolo botaw ma, n'o ye sefawari miliyari kelen ani miliyon 68 ye. Sababu minnu bena ni nafolodese ye, olu nefora, ka feerew tige

wariladonko la, sanko, do be se ka bogeleya la cogo min na. O feerew la, takisiwigiliko kuma fura wotorow kan, Segu mara bee kono, ka wotorow ka patantiko wuli. Wari soroligelya siratigé la, Segu mara nemogó, n'o ye Amadu Balogo Mayiga ye, o ye hakilijumansoro jini musakakow ciyakeda baarakelaw fe, walasa tine li kana ke nafoloko la, ka soro, ka wele bila Segu marabolo mogow ma, k'olu bee k'u cesiri lenpow ni takisiw saraliko la, walasa wari ka soro, ka baara ke nogoya kono.

KAYI Sankura 1996 musaka jate minera

Kayi maraboloka san nata musaka mumé jatemine li laje kera Zuwenkalotile 23don, n'oyenafolo dontaw n'a botaw ye, san kono. Jate ye nafolo deseli de jira, fo ka se sefawari miliyon 525 ma. O sorola nafolo dontaw hake doggalyal de fe, n'o ye sefawari miliyon 235 ye, min te laboli ke, ka ben nafolo botaw hake ma, n'o ye sefawari miliyon 760 ye. Kayi musakakow bolodabagaw ye nafolo donbaliya sababu ke fen caman ye, olu ka maranijamana mara tawbee kono. O b'i n'a fo jamana kono mogow bancogo lenpow ni takisiw sarali ma, k'a to a la; wali jamanadenw hake lakika dadonbaliya, min tena ne tegessebenni kura were ko, jamana bee kono walasa ka mogow buguncogo jate mine, musakakow ni warisarakow siratigé la, sinsin be k'olu minnu kan, ka san ko bee jate mine.

KAYI KASAARAKIIRI KECOGO

Walejugu minnu lasera kasaarakiiri ma, n'o ka baaraw kera Kayi kosa

in na, o benna 50 de ma, sojelikow, dɔrɔgukow, mɔgɔjoginnikow ni mogofagalikow n'u jɔgɔnnaw be minnu na. A baaraw senfɛ, walejugukela mɔgɔ 20 dɔrɔn de ka kiitiger'uyere jolenjena, kiitigeso kono. Atɔmɔgɔ 30 bɛe ka kiiri tiger'u kɔfɛ. O b'a jira K'olu tun te kasol la, kiiri tigetuma la. Dɔw bolila, ka t'u jemadogo. Dɔw y'u ka kasol kunmabowari sara, ka tunun. Mɔgɔ si t'a kelen si yɔrɔ don. A jirala o de la, ko kasolamɔgɔw ka boli, k'a sɔrɔ kɔlsibagaw b'u la, u ni minnu be jɔgɔn kan, ni maramafenw b'u bolo fana, k'o ye kɔnorɔfiliko ye, min te faamuya cogo si la. Hali ni fent'a ko jukɔrɔ, a be togötine ni kunmasuuli minnu da kasobonnamɔgɔw ni sariyatigiw kan, o b'olu lagosi cogo bɛe, ani yɔrɔ bɛe la.

KITA Koori ciyakeda sirabaara damine

Kabini Mali koori sene ciyakeda «CMDT» sigira Kita, a jemogɔw ye wale caman jate minɛ, k'olu sabatiliko fo, baara nogoyali ni sigi diyali siratige la. Taamasiraw dilanniko b'o walew la, walasa ka duguw don jɔgɔn na, k'u lasɔrɔli nogoya, lafiya kono. O taamasirako geleya kelen ye Mali tigasene ciyakeda «ODIMO» kejne ka don Kita dugu minnu kono, o ka ca kosebe. O ciyakeda mɔgɔw b'o nimisa la hali bi, k'a masɔrɔ tiga be sene dugu bɛe kono, cogo min na, o de ye Kita ketiga faaba ye, Mali bɛe kono. N'a fɔr'o la ko «ODIMO» ma s'a seyɔrɔ bɛe la, k'o sababu ke taamasirako keli ye bolokɔfeko ye, o ye fili ye, «CMDT» t'a fe min k'a sɔrɔ. O kama, «CMDT» ye sefawari miliyari naani (4.000.000.000) don sirabaara la, min damine ka ca ni kalo saba ye, n'a kelen be wasako ye yɔrɔ bɛe la.

Afiriki Musow ka kelenya Ton Donba kuben

Farafinna musow ka kelenya tonba wolola Darisalamu, n'o ye Tanzani Faaba ye sisan, ninany'a san 31 ye. Mali yemahoronyalen muso ɔnana minnu yankunkorota tonba in sigisen kene kan, o tun jemogɔya be Madamu Awa Keyita bolo, min be tijeso bi, san 1962.

Awa Keyita n'a nɔkan musokulu y'u jo joyɔrɔ min na laje in senfɛ, ka musow lafaza, o kera sababu ye Mali faaba Bamako ka sugandi ka jekulu in diliw banba dijɛ seleke naani bɛe kono, ka kunfinya ni jenawoloma kɛlɛ, ka Afiriki musow ka bonogɔla n'u ka jetaa sabati. San 1974 Senegali lajeba min kera Dakaro, o ye ton in togo yelema k'a ke «OPF» ye, n'o ye dijɛ farafin musow bɛe ka jekulu ye.

«OPF» sigikuben san 31 nan kadara kono, Mali peresidan furumuso Adamu Ba Konare ye kuma ta ka doɔnin fo farafin musow ka kelenya tonba ka sira wagabolen kan.

Madamu Adamu Ba Konare kelen ka foli bila mɔgɔw bɛe la, minnu y'u sen ta k'a b'u kɔnɔ kɔrɔ, ka na kene in denbaya, a ye Afiriki musow ka naniya sirilenw fɛsɛ-fɛsɛ u ka jekulu in fanga bonyali la, ka se sɔrɔ fo «Cew k'a dɔn ko ci were be le la, min te jintereke ye».

A y'a jira ko kabini Darisalamu kuben, san 1962, zuluyekalo, Afiriki musow dar'u yere la, k'a dɔn ko «musoya te mɔnɛ ye; musolankolon de b'a k'a ye, nka hali n'o ye kulusi don, o te mɔnɛ bɔ».

O de kɔson musow ye dɔ far'u cɛsirijala kan, k'u jija u sen ka don u fasow ka jetaa walew bɛe jenaboli la, minnute jekalanbaliya, kunfinya, jenawoloma an'u keli bolokɔfɛfɛn wye, o keleli ko.

Mali ye se minnu sɔrɔ misaliw ye, musow ka bonogɔla la, a y'odantige, k'a jira ko ni musow te an te balo :

jamana sɔrɔ fanba be musow kan, baloko bɛe b'u kan, u dogɔman ye bololabaaarakelaw ye, senekelaw jigiba dalen b'u kan.

Adamu Ba Konare ko Mali musow be Ala tanu bi kosebe, bawo fofo a tun be fo, k'u te se ka baarakɛ yɔrɔ o yɔrɔ, u caman ker'o ciyakeda kuntigiw ye. U te jɛbɔ cɛfɛ tugun o siratige la. Jamana peresidan furumuso y'a jira, k'o be n'a taa, musow hakes ka dɔgɔ foroba baarakeda la.

Hali n'u joyɔrɔ ka bon cike la, u togola dugukolo te yen, sanko ka juru don u la u ka se k'u bolomayeleman'oye. Otemennen ko, sɛbendɔwkelendonk'u joyɔrɔ jaasi baara dɔw waleyali la.

A dogolen te maliden si la, k'o sɛben suguyaw kɔnɔkow fanba sinsinbere ye an ka laada kɔrow ye, minnu ma se ka wuli halisa, i n'a fo npogotigininw ka lakoliko ani musow ka sokɔnɔ baaraw cayali. Adamu Ba Konare y'a jira ko n'iye npogotigi 100 jo, i b'a sɔrɔ 7 dɔrɔn de be sɔr'olu la, minnu be taa lakoli la.

A y'a jira Mali musow la, k'an bɛe jɛ b'a la ko ketaw ka ca ni kelenw ye; otuma an balimamusow ta ye min ye sisan, «kɛlɛkɔrɔ ban ani kura dadon». O ni sigi te ben, sanko k'i bolo fila d'i sen kan.

Adamu Ba Konare ko Mali musow ka forobakow jenaboyɔrɔ minjɔr'u kama, n'a jemogɔya be Madamu Jakite Fatumata NJAYI bolo, o y'u dusu laminyɔrɔ de ye fu ka taa se sɔrɔ don min na.

A ka jemukan laban na, peresidan furumuso ko musow te ke politiki tonw bolokɔnɔ minen ye tugun, u tun b'u jigida minnu kan, ka tila k'u lafili n'u ye se sɔrɔ.

Mali musow ka jinitaye damakɛnɛ lakika de ye u ni cew ce bi, faso ka jetaabolo sira bɛe kan.

KA BO JEDALA

Fen min ye sanni feerekow ye, folo lakolidenw tun be koori san, an ko o te ke jelenya la. Goferenaman ye aw sigi, an ko o fana te jelenya ye. I ma da mogow la, i ma da i yere la, o kojew ka gelen dee !

An be minnu ladege n'olu ye tubabuw ye, an ka danayaw n'olu taw kecogow ka jan njogon na. Ne Bala Sogoba y'a jatemine, a kelen be sababu ye ka dugu mogodow ko don njogon na; k'a sababu ke a wari kojew kecogow ye. A dun dabora walasa an ka se ka baara k'an yere ye cogo min na.

An ma taa o sira fe, fo nata cejuguw ni nanbaraw; ka doniw ta an te se minnu koro, motobaw jagoya sanni, olu n'u njogonnaw, ani wari yuruguyurugu. An yere k'a file bani. Koori lakoliden kelen tun be dugu 8 baaraw ke ni negeso ye. Anw taw dabora doron, an ye motobasan ke fadenya ye, ka jurubata ke fadenya ye. N'aw ka feere ma s'o ma san kono, o be ke sababu ye ka geleya cejugu don aw kono. Minnu ma juru bereta, oluka waribetojurubatalaw da la; o damanta kelen be ka aw mankan caya.

N balimaw, ko do ye Ala no ye, nka d'ow ye an yerew no ye. Ala k'an son hakili juman na.

O temennen k'o, n'b'a fe ka nininkali ke. Aw b'a fo, ko shefantromansin be yen. yala aw be se k'o pereperelatige senekelaw ye wa? N b'a fe k'a soro cogo n'a baara kecogow n'a songo don.

Bala Sogoba
Jedala Bila kafo, Segu mara la.

BALA SOGOBA KA NININKALI JAABI

Bala Sogoba tun ye nininkali ke fantromansin kojew kan : A baaracogo n'a soro yoro n'a songo. Bala Sogoba be bo Jedala la, Bila kafo kono, Segu mara la.

Walasa kibaru ka se ka kunnafoni

di fantromansi kojew kan Bala Sogoba ma, ani kibaru kalanbagaw beej lajelen ma, a wulila ka se «Sotuba» cakeda la, min jesinnen be kamanmafaw ka kojew ma. Cakeda in nemogo ka fo la, n'o ye Bajini Tarawere ye, fantromansin ye mansin labennen ye kerkenkerennya la, walasa ka se ka sheba no ta fan kololi n'a toroli la. «Fantromansin suguya ka ca. A tabalima n'a soma be yen. Nka tabalima in de be se ka baara ke togodaw la, bawu, ale be kalaya ni kuranye, walima gasi, walima lanpan tajima ye.

Fankogoyororani fantromansin mansin in na. n'i ye fanw ko k'u je ni perimaganati ye, i b'u bila kogoyoro la, ka tile 18 ke. Taji litiri 8 ka kan ka tile 18 dafa k'a damine tile folo la fo ka taa setile 18 ma, don o don, sine fila kono, i be fanw yelema-yelema. Womisenni fila be mansin na fije be don minnu fe. Olu datuguli n'u dayeleli be fije donnii teliya, wali k'a sumaya mansin kono.

Tile 6 nan ni tile 18 nan i be fanw laje ni torosi kerkenkerennya d'ye walasa katiyentomoka b'u la. Minnu be se ka toro, tere bilenmanni be soro olu kono ; minnu te se ka toro, ni don t'u kono, olu konona beej jelen don. Tile 18 mana dafa, i be fan torotaw ke toroyoro la. O dan ye tile saba ye ; shedew be bo. Walasa baara be se ka ne, wajibi don i k'i hakili to mansin fijeko n'a funteniko n'a sumayako la. O siratige la funteni hake te temen degere 38 kan ; sumaya fana kakan ka ke 60 % ye.

Fantromansin tabalima be se ka fan 50 toro, fo ka se fan 300 ma. N'i y'i hakili sigi ka baara in bo a sira fe, a ka c'a la fan kem'e o kem'e, fan 70 be toro. Nka baara in ka misen fo ka damateeme.

Fantromansin ka teli ka soro kat, Segu ani Bamako. A songo b'a ta dorome waa 9 fo ka se dorome waa 90 ma.

Ka bo Seware

Ne nisodiyalen be nin bataki seben k'a ci kibaru ma, ka kunnafoni do da Mali fangaso nemogow tulo kan, janko minisiri min jesinnen be jamana lakanani ma, a ni Moti mara nemogo, n'o ye fangaso ka lasigiden ye.

Nb'a jir'aw la ko kafo nemogow kelen don ka geleya min ta k'a jesin Seware sugufiye faantaw ma, k'u ben'u wuli ka b'u sigiyorow la, k'o di mogo wewew ma, janko meni ka lasigiden min be Seware, o dakono gesse de ye nin kuma ye.

An b'a jini aw fe, ni fangaso nemogow ma wuli joona ka fusiri nin ko in na, a laban bena ke balawuba ye Seware.

Musa Jalo
Sumanjagola Seware (Moti)

Ka bo Morijanbugu

Kibaru kanubagaw, ne ni aw don; mogo te ke foyi ye i yere ko. Kibaru ye jon ta ye? A kanubagaw, a jukromadondonbagaw. Kibaru ka jetaa be fasodenw beej nisondiya. Ne ye ko kelen lakolosi kibaruko la, Ala n'a soroko, Kibaru bora o kelen de kama. An ka Alijinesoro sababu be se ka bo kibaru kalan na. Aw ka togoda caman na bi, o dugumisen caman mogow be seli, ka sun bi; o kofe, u ye silameya diine don, k'a sababu ke kibaru kalan ye.

Ne Fasun Samake yere ka seli ni sunju bora kibaru kalan de la. Ne ni n'njogonna caman b'an ka cikebugudaw la, kibaru y'an beej bo dibi la.

Ala ka barika don kibaru n'a matarafabagaw la. Nka foli be ka taa Jibiri Dunbiya ni Daman Dunbiya ni Adama Samake ye, n'u sigilen be Welesebugu.

Fasun Idirisa Samake Morijanbugu
Welesebugu (Kati)

Mali balikukalanko kera tokaje ye

Mali ye jamanaba ye kan caman be fo jamana min kono; siya caman fana b'a kono. Bamanankan de fo baga ka ca kosebe. Nka, ney'a soro ko bamanankan kalanbagaw ye senekelaw doren de ye; mogo minnu be bodafo duguwla. Jamana ka foroba baarakelaw yere ma kalan bamanankan na; wa u te se k'a seben jelenya la.

O wale in ye baña juguba de ye an ka jamana kono, k'a sababu ke, o foroba baarakelaw ni senekelaw te se ka nogon faamuya sebenni na. Foroba baarakelaw be se ka tubabukan de seben, nka u te fosi don bamanankanna, o miny'an ka fasokan belebeleba ye. Senekelaw fana te tubabukan faamu, wa u te se k'a seben.

Misali : Ni foroba baarakelaw be batakiw ci senekelaw duguwla, ub'u seben tubabukan de la. Ni batakiw sera senekelaw ma, u te se k'u kalan, ub'e geleyaba de soro seben ninnu nenaboli la. Walima, ni senekelaw be batakiw ci nemogow ma, u be sebenni ke bamanankan de la. Nemogow fana te se k'olu batakiw kalan.

Ola, faamuyabaliya be bange nemogow ni senekelaw ce. O de ye kojuguba ye min kasaara ka bon kosebe jamana ka netaa ma. Walasa jamana ka netaa be se sabati, a ka kan jamana nemogow ka kalan kan na, u ni senekelaw, baganmaralaw... be se ka nogon faamu kan min na.

Foroba baarakelaw joyoro ka bon kosebe jamana ka soro yiriwali la. Olu de be senekelaw ni baganmaralaw dege baaraw kecogo la. Nka, n'a fora k'olu te fosi don u yere halala kanw na, o te tamaseere juman ye.

Ne b'a fe, foroba baarakelaw

minnu ni senekelaw bolo be nogon bolo, ukakalan balikukalan na. Baara si te se ka ke ni nogonfaamuya t'a la.

Ni nemogow ni senekelaw be kan kelen fo, ka kan kelen seben, u bee be nogon faamu, wa soro be yiriwa, geleya te don baara kono.

Kalan nafa ka bon bee lajelen kan.

Amidu Kulubali Balikukalan karamogo Ngolobugu Masantola mara la.

Ngolobugu balikukalan ko

Ngolobugu ye dugu ye min be Kolokani mara kono. Masantola arondisiman na. Dugu belebeleba te, nka balikukalan ye fangaba soro yen.

Balikukalan donna Ngolobugu dugu kono in y'a san mugan ni fila (22) ye. Ce fila (2) dey'u cesiri kosebe kalanko in fe a damine na; olu ye : Karimu Jara ani Seba Jara ye. U ye segen bee muju walasa kalan be se ka sinsin u ka dugu in kono. Ala barika la, u haminoqoyara, u ka segen ma ke gansan ye.

U ka segen kera here ye dugudenw bee lajelen ma, sabu mogo caman sera ka kalan.

An be don min na i ko bi, kalanden jolen beta a mogo 15 la. Olu bee be se ka batakiw seben u yere ye; wa ubee be se ka dugu lenpo (nisongo) ko nenaboli. Linan, «ADRA-MALI» y'u ka balikukalanko to sinsin, kalo wooro (6) kono. Ngolobugu ce ni muso, bee ye kalan ke. «ADRA-MALI» ka kalan bolila kalanje ni sebenni kan; ani kenye kalan; ani jatekalan.

Dugu were mogow nana kalan ke Ngolobugu dugu kono. Olu ye : Sebekoro, Cekala ani Faran ye. O dugu saba (3) kalandenw ye faamuyalicamansoro «ADRA-MALI»

ka kalo wooro (5) baara in na.

Kalan ye fen ye min te don ka ban pewu; nka Ngolobugukaw ye dooni faamuya kalanko la. Balikukalan y'u ka miiriya ani u ka baarakelogo bee yelema. U te fosi ke tun u kun fe. U b'u ka forow suma walasa k'u ka soro hake don; u be nogow kecogo kclosi u ka forow kono. U b'u ka baara bee ke ni hakili ye.

Ngolobugukaw ye balikukalan nafaw ye bi. U be balikukalan nemogow bee lajelen fo; u be «ADRA-MALI» nemogow bee fo an'u ka balikukalan karamogo, n'o ye Amidu Kulubaliye. Ala ka balikukalan barika jamana kono.

Amidu Kulubali Balikukalan karamogo Ngolobugu Masantola mara la.

Ka bo Npenina

Npenina sigibaga togo ye npe ye. Owaati a tun be fo ko npeni. Ode y'a to dugu togo dara ko Npenina.

Npe bora tona ka na donsoya la; a yaalato yoro in diyar'a ye. Ola a taara yoro nini tawa masaw fe, olu ye yoro in d'a ma.

A nana sigi yoro min na folo, o kera nerejiri d'koroleye; ay'o yoro tige, k'i sigi ye.

Halisa a be fo yoro ma ko nerekoro. O la, hali an file yoro min dugu saraka bee lajelen y'olu ta ye.

Sigi diyar'a la minke, a koroke nana a nfe.

A ye sokura do jo k'a koroke bil'o kono; a ye dugukolo tila fila ye, ka tilebinyanfan d'a koroke ma; ale yere ye koronyanfan ta.

Dugu tutigebaga ye dogoke ye, o sibolow ye nerekorokaw ye. Nka sisankoroke sibolow de be dugutigiyi la.

Siyaka Tanara
Nerekoro - Npenina

KELEKUN BE SIGARETI LA

Dijéjamana horonyalenwka jekuluba min ye «ONU» ye, o bolofara min jésinnen be kenyakow ma, n'o ye «OMS» ye, o ye san bëe mëkalo tile 31 don sugandi, k'o ke sigareti kelédon ye, yoró bëe la. Okama, san o san, Mëkalo tile 31 don, farajela ani farafinna, gintan suguya caman be laben jamana bëe kono, ka sigareti juguyayorow nefs mogow ye. O be ke jamalajew senfe ; k'a bëe kunnafonisebenw kono; k'a foarajow la ; k'a jira telewison na. Osiratige la, a be jira bëe la, ko sigareti ma ni, k'a ka jugu hadamaden farikolo n'a ka nafolo ma ; ko tasuma donni siratige la, o y'a donni de ye nafolo la ; ko sigareti sisi samanni ye banakise samannideye; ko sangano minnu be sigareti la, o ye dorogu ni dolo ye. Nin fen minnu bëe be fine bila hadamaden na, ka boloban, bawo, a kelen si songote sorò, k'i wasa n'a ye. O de koso, a be fo, ko dorogutala te d'a ka fatoya la, fo n'a kera dönbagalafili ye ; ko dölo minna te d'a la, koji songote sorò, fo n'a laban kera delilikela ye ; ko sigaretiminna ye yoréminna de ye, k'a masoro, ale b'a ka nafolo ta, k'o don sigareti la, k'o mene, k'o min, k'a sisi gansan fili fine fe.

O temennen ko, sigareti be ka hadamaden silatunun cogo minna, f'a be mogo miliyon 3 faga san o san, a be ka nafolo tije yiriwalikow ma cogo minna, sanko farafinjamanaw kono, olu minnu fangaso dòw be ka sigaretiko fisaya ni baloko ye, bawo, sigaretiko be nafolo caman ladon forobakesu kono, olu bëe ka kan, k'a negebo mogo la, k'a d'a kan, a be tijeli minnu ke, a t'o nafa ladon sigaretiminna kelen si kun. Ni nafa minnu be sigareti la, olu be don a dilanbagaw n'a feerebagaw dòron de kun. A minbagaw te. Olu ta y'a la nafolojeni ani banajugusan de ye.

Jabi n'a nafaw

Jabi ye jiri, min kundama be metere 2 ani metere 4 hake bo. A be sorò an ka dugu misenniw bëe la. Nka, a ka ca kosebe Saheli kono. Ni sayi je, wali sayi nérémuguma be mogo min na, i be jabi dili bo, k'a sijen, k'a tige, k'a ke daga kono, ka keninge koji folod'akan, k'a tobi. N'a mona tuma min na, sayito be to, k'a min, k'i ko n'a ye. Ni kono boli be mogo be min na, i be jabi dili mugu bo, k'a ni keninge mugu nagami nogon na, k'a ke sari ye, k'a di kono boli ma. Ni sugune soroli ka gelen mogo min ma, i be jabi dili bo, k'a tobi, k'a min sogoma ani wula. Muso min ka laada tigera, wali n'a joli dögoyara kosebe, i be jabi furabulu bo, k'a tobi, ka do min sogoma, ka do min wulafe, a b'i ka farida latilen. N'i fari fununna, i be jabi bulu susu, k'a da yoró fununnen na. Hali n'a y'a sorò funun kera joli ye, jabi be ke sababu ye, k'a nogoya. Koloci min be kurutugudaw la, n'o be mogo min na, i be jabi bulu tobi, k'a min sogoma ni wula.

Kaseti nanbaraliko kera nomeneli dabilabali ye

Seko ni döntko tigilamogow ka segensara matarafaliciyakeda minye «BMDA» ye, o baarakelaw n'u ka nemogo, n'o ye Dotomu Tarawele ye, olu ye sorodasiw d'u yere kan, kosa in na, ka wuli kaseti nanbaralen bayemalenw feerebagaw kama, k'u nobo, k'u yorójini, fo k'a caman mine. Mineli kera yoró minnu na kosebe, ka wasa, o kera suguba kono na ni dabanaani ye, olu minnu y'a yurugufenw feereyorólakodonnenweye Bamako. O senfe, kaseti miliyon fila (2.000.000) de minera, ani majeto 7, n'olu ye kaseti dönkiliw yélémalanw ye, kaseti werew kan, k'olu fana feere. Ajrala ko kaseti nanbaralen minnu be yéléma Bamako, k'olu baara be ke ni majeto de ye, ka sorò, minnu be bo kókan, i ko Siyeralewoni ani Liberia,

n'u be ladon Mali kono Lagine fe, olu be dilan iziniw yerew de kono, minnu be kaseti miliyon caman dilan yorónin kelen. O cogo la, ni kólosili ni kofoli, ani mineli ma ke, kaseti lakika téna feere Mali kono tugun, bawo, mogo minnu te kaseti nanbaralen ni kaseti lakika bo nogon na, olu de ka ca jamana kono. Mogow be kaseti minnu dòn, n'u te siga olu sanni na, o ye kasetiye, n'u be jeli minnu fe, olu jaw b'u kan, u ka dönkiliw b'u la. A to t'olu ka sira ye, k'a sorò, o de ka kan, ka ke bëe ka sira ye, walasa kaseti yuruguli ka dabilia.

N'i y'a ye kaseti yuruguli te ka dabilia, nafolo caman de be sor'a la, cogoya la, min ka nogon, a ka teli. Kasetiye gala, sanko kungokononaw na, mogow b'a caman san yoró minnu na, ka to k'u don majeto la, k'o lamen, ka nenafin b'u yere la. Yorójanw na, i kokurante yoró minnu na, mogo caman nena jelan ye majeto ye; majeto fana taalan ye kasetiye. O bëe b'a jira, ko kaseti be san, wa, nafolo be sor'a la, bawo, don o don, dönkili dala kura do ka kaseti be bo. Nka, a kaseti nanbaralen feerebagaw dòron de ta y'a nafolo ye. Takisi te sara fangaso ye, kuma te jeliw ka segensara ma, olu minnu be dönkiliw ni folisenw laben, ka tila, ka yoró bëe ke senni ye, jamana kono, wali jamana kókan, sanko ka kaseti bo, k'olu feere «BMDA» hukumu kono walasa ka nafa sor'a la; n'o y'u ka segenw sara ye. O b'a jira, ko ni kaseti minnu ma bo «BMDA» ka sira kan, n'o ka taamasiyen t'u lą, o te kaseti lakikawye, nanbara ni yuruguli b'olu ladonni n'u feereli la, jamana kono. Fangaso ni kasetibolaw bëe lajelen b'o këne de kan sisan, i ko dòw ka segen, ka baara ke, dòw sigilennanak'o nafadun. Mogomin nu b'o walejugu n'a nogonnaw ke, olu ye binkannikelaw de ye, minnu ka kan, ka nangi, fo ka nanbara ni

yuruguli nege b'u la. Ode kosoñ, bee kakank'i jøsekoni dønkotigilamogow kokoñ, k'u lafasa, ka kaseti feerela juguw dere cogo bee la, walasa ka kaseti nanbaraliko ke nomineli dabilabali ye, i k'a ciyakeda mogow y'a jira cogo min na, fo k'a dabilajamañ kono. A tun be ke cunkanko ye cogo min na ka koco, n'o siratige la, kaseti 23.000 minera san 1992 la, ka 18.000 mine san 1993 la, o cogo koco dabilala. Sisan, a kera don o don nomineli ye.

Baraweli

Bonbujoro dugu kera folo ye nogondan senfe, min kera Baraweli dugu 6 ni nogon ce, walasa ka se ka Baraweli kafo bee kono dugu jelen soro.

Bonbujoro sugandira k'a sababu ke a ka ji saniyalen matarafali baaraw ye ka lase duguden bee ma, ani jelenya, anibalikukan. Sugandilaw ka n'emoñ tun ye dogotoñ Mulayi Cero ye. Ka fara Bonbujoro kan, Sirakorobugu ni Kudugun fana ye ladiyafenw soro. Ladiyafenw bee be lajelen bee di nogon fe; olu ye nogondan sigira sen kan cakeda fe, n'a be wele ko «Eau Vive», n'a sigilen don Burkina Faso dugukolo kan.

Yelema dɔw donna ntolatan sariyaw la.

Dine ntolatankow cønabu jekulu min togoko «FIFA», oye yelema dɔw don balontan sariyaw la, minnu yamaruyali daminera san 1975, zuluyekalo tile folo la.

Yelema folo be ntolaciñeko kan. Dine magobatigiñ ni izinitigiñ ni isyññiñ minnu tun b'u ka feerefereñ mankutu wñgawalan ni jiriwalanwkan, ka ntolatankeneñ koori n'olu ye, o koncaññiñ fana turuli

konnendon kene selekewla. Jatalanw ni kantalaw fana ka kan ka mabo jodaw la.

Yelema filanan be ntola sugandili de kan; sisan ntola fosi te sugandi ni «FIFA» yere ka balonyamaruyalen te, a ka taamashiyan be min na.

Nka, o sariya in be boli «FIFA» ka ntolatan labennew dɔrɔn de kadara kono.

Yelema sabanan be balontannaw hake kan. Sisan «FIFA» y'a jira ko ntolatan kuntaala kono, ekipujekulu kelen-kelen bee be se ka ntolatanna saba falen n'u banana wali n'u segenna wali ni ko were y'u soro; nka folo balontanna fila dɔrɔn de tun be se ka falen ntolatan kuntaala kono.

Yelema naaninan be ntolaci kɔlsibagaw kan, n'an k'olu ma ko «aribitiriw». A jiralen b'o siratige la, ko ntolatanna wali filelikebaga do wali ntolatan n'ebobaga minnu mana jogin ntolatankeneñ kan, k'o jalakitebin «aribitiriw» kan tuguni, i n'a fo mogow tun be baga u ma cogo min na folo.

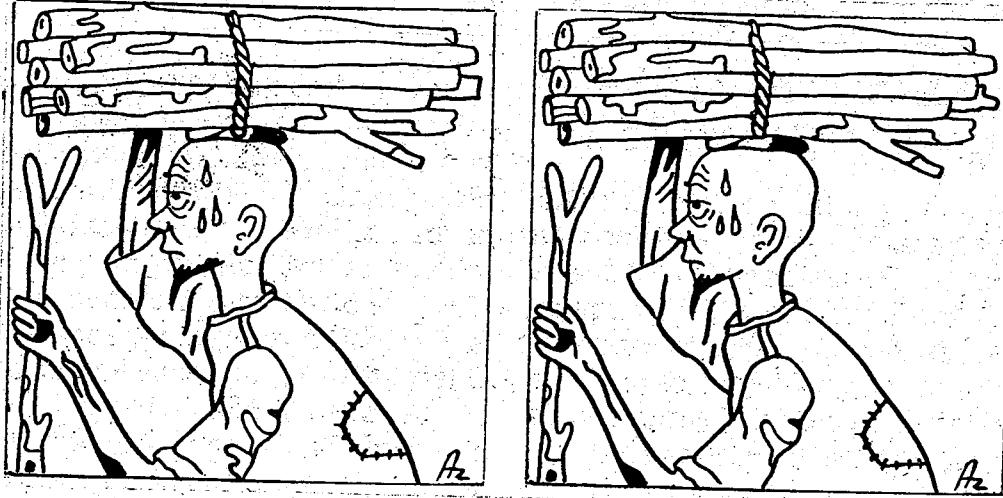
KUN TE DI KUNTIGI KO

Arabadon, zuluyekalo tile 26, san 1995, sekoni donko anikunnafonikowminisiriso ka k'onañyeso kono, desantaralizason, n'u k'a ma mara tanbaboli, o labenni cakeda mogoba, Usumani Si nikanafonidilaw ye nogn kumagoconna.

usumani ka kuma kono, a y'a jira ko desantaralizason dabora beeja sabatili de kama, n'o ye demokarasi ye, ani togodaw soro n'u baarakcogow dontdalali. Walasa baaraw ka se ka sira soro, ka fanga soro, Usumani Si k'ale ka cakeda ta ye labenni ani bilasirali dɔrɔnye desantaralizasonko la. Baara kologirinw ye bee lajelen ta ye, sanko togodalamogow. O siratige la, kabini desantaralizason kumaw daminera, fo ka n'a bila bi la, baara foyi ma ke ni sigikafu ni ben ma ke min kan. Misali la, komini minnu bëna sigi kalo nataw kono, togodalamogow de ka kan k'u sigi, sabu a baarakcukulu minnu be arondismanw ni serkiliw la, u bee ye dugumogow ye. O kosoñ Usumani Si n'a cakeññuñ k'u te se k'a faamu cogo si la, ko pariti dɔw b'a fo k'olu dënnä kerefe desantaralizasonko la. An be don min na i ko bi, maliden bee lajelen ka kank'a faamu, kerekereñnenya la togodalamogow, ko beeja te se ka sabati jamana kono abada ni desantaralizason ma waleya, ka kow bila u minen kono. Kun ka di kuntig iko, o banna, o tena ke bilen.

TULON

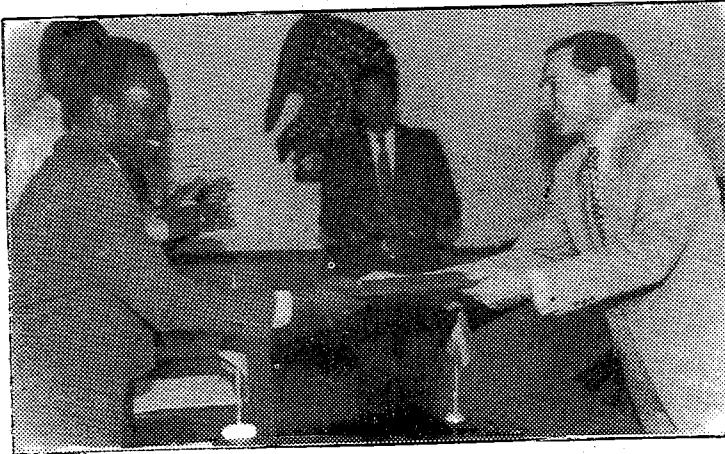
Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A y'olu nini.

1 - jid di nyugantaran. 2 - Tere-tere minni be bolo kan. 3 - Bonbonsi. 4 - Duloki kan tere-ndyññ-dyññen don. 5 - Terre min be bolo kan, dugumara na. 6 - Wissi tomaw. 7 - Duloki bolo ds tere. 8 - Dugumara siññu. 9 - Kintafe jid di nyugantaran. 10 - Duloki bolo ds saññela la.

KCR

Malosene ciyakeda «ARPON» demeko sabanan

Mali kōkankow minisiri, Jōnkunda Tarawele ni Peyiba jamana lasigidenso kōjenabola y'u bolonow bila benkanseben na, zuluyekalo tile 11 don, min siratige la, o jamana bera Mali dème, ka Ofisi di Nizeri malosene ciyakela ka baaraw sinsin, n'o ye «ARPON» ye.

O dème nafolo kasabi benna sefawari miliyari naani ni tila de ma (4.500.000.000).

Ajirala koniny'a sijë sabanande ye Peyiba jamana ka «ARPON» dème k'a d'o jōyō bonyali kan

malosene yiriwali ni malosene law ka bōnogola la.
Osiratige la, ajirala k'a nafolo donyorow caya o caya, a bëe bëe nogon soro malosene ko hukumu de kono, n'o ye malosene forokow ye, j' i k o w , baarakeminenkow,

baarabolodakow ani baarakelaw labennikow n'u nogonnaw, n'olu bëe bëe sababuye, nafa ka soro malosene la Mali kono. A nafolo bera Ofisi yere dème, k'a laben maloko siratige la, k'a soro cogow bëe nogoya, kenyereye kunda, jekulu kunda ani foroba kunda.

Ajirala koni Ofisi di Nizeri ciyakeda w yemalocaman sene, ko dunkafako bëe sabati, bawo, balo bë soro; cikelaw bë lafiya, bawo, malo bë feere ka magow jenabò n'o wari ye; fangaso bë kunnawolo, bawo, dème jinina fë minnu kama, olu bë u sira fe.

Faransi bë ka Mali dème malosene ko la

Minisiri jekulu ye laje min ke Zuluyekalo tile 19don, n'o yemogoya tun bë Peresidan Alifa Umaru KONARE yere bolo, o laje benna malosene dugukoloko sabanan dö jenaboli kan, min dugukolo bera ke maloforow ye Ofisi di Nizeri soroda la, n'o bë wele ko «Eretayi» (Retail). Ben kera yorë sabanan min jenamayalikan, okonona ye hekitari 1.395 de ye, minnu bera ke maloforow ye.

Nin yorë sabanan dilanni mana ban, k'o fara yorë folo kan, n'o ye hekitari 1.490 ye, min dilanni san 1988 la, ani yorë filanan, n'o ye hekitari 1.326

ye, min dilanni san 1991 la, k'o bë ke «Eretayi» malociyakeda bëe jenabolen yek'aban. Yorokura dilanni bera ke kalo 19 hake kono. A musaka bë ben sefawari miliyari saba ani miliyon këme duuru ni k'o ma (3.581.145.184) min juru donna Mali la, Faransi ka yiriwali baarada fe. O temennen k'o, minisiriw ka nin laje benna Ofisi di Nizeri kelen in ka ciyakeda fila jimansinkow minenw sigiliko filanan baaraw kan, n'o ye «puwen» A ni B ye (Point A et B). O minenw sigiliko folo baaraw daminera san 1987 la. Sisan baaraw musaka bë ben sefawari miliyari saba ani miliyon këme duuru ni k'o de ma (3.588.728.240) min fana juru donna Mali la, Faransi ka yiriwali baarada fe.

DUGUKOLO TINTINMAYOROW SENECOGOW

Senekela caman wajibiyalen don ka seneké dugukolo tintinmayorow la, jiwoyow bë taa ni minnu caman nafamayorow ye.

Wale camn bë ke o jiwoyow kumbenni siratige la, minnu ka gelén ni nogon ye. Nka tintinmayorow min dugukolo seneli nafa ka bon, o ye min bë dilan i ko yelenyeleenna ka kogoninkurunink'ku danfara walasa ji ka se ka kunben, ka dugukolo nafa sinsin.

O seneké cogoya yera jamana minnu folo kono, o ye filipini ni Nepali ni Siri Lanka ye. Ajirala k'a bë se ka waleyah saheli jamanaw fana kono, i n'a fo baganin bë se ka sene yorë minnu na ni Mali b'o la, sanko Banjagara n'a dugu lamine.

Tintinmayorow senecogo min kofor'aw ye sanfe, ka sanji woyow kunben ni kabakuruwnibaganinw n'u nogonna jiri werew ye, minnu bë dugukolo nafamayorow sinisn, jekulu min y'a miiriya soro, o togo ko «SALT».

Ni jiriv turula ka metere kelen bila u tugunw ni nogon ce, bogomugu minnu b'o turancew ni nogon ce sene bë ke yen, bawo bogomugu nafama don.

Min nininen don a yorë cikelaw fe, o ye seneferw falen-falenni de y'adugukolo kan, k'amoro, sumansuguya kelenpe seneli san o san, o be cikedugukolo nafa dogoya.

"AMAP" kuntigi

Gawusu DARABO

Mali kanw kunnafonisëbenw

baarada kuntigi

Lanze Samake

Kibaru

BP : 24 Telefoni: 22-21-04

Kibaru Bugufiye Bozola

Bamako -Mali

Dilanbagawnisëbenbagaw kuntigi

Basiriki Ture

Sebenbagaw kuntigi

Baadama Dukure

Labugunyoro: kibaru gafedilan
baarada

Boko Hake 16 000